

Sygn. akt III AUa 1012/18

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 września 2020 r.

Sąd Apelacyjny w Warszawie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący: Sędzia SA Ewa Stryczyńska (spr.)

Sędziowie: Sędzia SA Magdalena Tymiąńska Sędzia SO del. Marzena Wasilewska

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym

w dniu 25 września 2020 r. w W.

sprawy K. A.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w W.

o emeryturę pomostową

na skutek apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w W.

od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie XIV Wydział Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 26 kwietnia 2018 r. sygn. akt XIV 2069/17

zmienia zaskarżony wyrok w ten tylko sposób, że przyznaje K. A. prawo do emerytury pomostowej od 1 grudnia 2017r.

Magdalena Tymiąńska Ewa Stryczyńska (spr.) Marzena Wasilewska

Sygn. akt III AUa 1012/18

UZASADNIENIE

Decyzją z 24 sierpnia 2017 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w W. odmówił K. A. prawa do emerytury pomostowej ponieważ nie udowodnił on okresu pracy w szczególnych warunkach wynoszącego co najmniej 15 lat oraz przed dniem 1 stycznia 1999 r. nie wykonywał prac w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy z 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych lub art. 32 i art. 33 ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Od powyższej decyzji odwołanie złożył K. A., zaskarżając ją w całości i wnosząc o jej zmianę przez przyznanie prawa do emerytury pomostowej.

W odpowiedzi na odwołanie, Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w W. wniósł o jego oddalenie. W uzasadnieniu organ rentowy podtrzymał argumentację zawartą w zaskarżonej decyzji.

Na rozprawie 17 kwietnia 2018 r. pełnomocnik odwołującego się poparł odwołanie i wniósł o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych, pełnomocnik organu rentowego wniósł o jego oddalenie.

Wyrokiem z 26 kwietnia 2018r. Sąd Okręgowy w Warszawie XIV Wydział Ubezpieczeń Społecznych w punkcie 1 sentencji zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznał odwołującemu się K. A.

prawo do emerytury pomostowej od listopada 2017r., zaś w punkcie 2 sentencji zasądził od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w W. na rzecz odwołującego K. A. kwotę 180 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Powyższe orzeczenie Sądu Okręgowego zapadło w oparciu o następujące ustalenia faktyczne : K. A. (urodzony (...)) w dniu 12 maja 2017 r. złożył wniosek o emeryturę pomostową, w dniu (...) ukończył 60 lat, na dzień wydania zaskarżonej decyzji udowodnił łącznie okresy składowe i nieskładowe w wymiarze 41 lat, 3 miesiące i 28 dni, w tym staż w szczególnych warunkach w wymiarze 8 lat, 3 miesiące i 27 dni z tytułu wykonywania pracy w okresach: od 1 sierpnia 2004 r. do 6 października 2004 r. w (...) sp. z o.o. oraz od 11 września 2007 r. do 31 grudnia 2015 r. w (...) S.A. Stosunek pracy odwołujący się rozwiązał z dniem 30 listopada 2017 r. Odwołujący się po dniu 31 grudnia 2008 r. wykonywał pracę w szczególnych warunkach lub pracę o szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy pomostowej.

W okresie od 1 września 1973 r. do 21 października 1990 r. odwołujący się był zatrudniony w (...) w W., w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowiskach: uczeń, monter samochodowy, kierowca, kierowca zaopatrzeniowiec, a ostatnio na stanowisku kierowcy samochodu ciężarowego o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony.

W 1973 r. odwołujący się rozpoczął naukę w szkole przyzakładowej przy Zakładach (...) w W.. Ukończył ją w 1976 r. W tym okresie trzy dni uczęszczał do szkoły i trzy dni odbywał praktyki. Po ukończeniu szkoły został zatrudniony z dniem 28 czerwca 1976 r. w Zakładach (...) początkowo jako monter samochodowy. W dniu 3 listopada 1977 r. odwołujący się wystąpił do ww. Zakładu o zatrudnienie go na stanowisku kierowcy. W dniu 25 października 1977 r. został powołany do czynnej służby wojskowej. W dniu 5 listopada 1979 r. odwołujący się zawarł umowę o pracę ww. Zakładem, w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku kierowcy i z tego tytułu otrzymywał dodatek spedycyjno-zaopatrzeniowy. Z dniem 1 kwietnia 1985 r. odwołujący się zaczął pracować w Ośrodku (...) w K. na stanowisku kierowcy zaopatrzeniowego. W tym okresie odwołujący się jeździł samochodami dostawczymi typu (...) i (...). Z dniem 17 kwietnia 1986 r. rozwiązano umowę o pracę z odwołującym się. Z dniem 1 maja 1986 r. odwołujący się powrócił do Zakładów (...) w W. na stanowisko kierowcy samochodu o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony i jeździł tylko samochodami ciężarowymi typu (...) i (...). Samochodem ciężarowym o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony odwołujący się jeździł do końca zatrudnienia w Zakładach (...). Odwołujący się od 1 maja 1986 r. do 21 października 1990 r. jeździł tylko samochodami ciężarowymi o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony i w tym okresie nie wykonywał innych prac ani nie był oddelegowany do innych prac.

W okresie od 22 października 1990 r. do 28 lutego 1997 r. odwołujący się był zatrudniony w (...) SA w W., w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku kierowcy samochodu ciężarowego o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony typu (...), (...) i (...). Tymi samochodami odwołujący się przewoził części do agregatów, wraz z silnikami i prądnicą z (...) do (...). Zamontowane i gotowe agregaty odwołujący się przewoził do (...). W tym okresie odwołujący się jeździł tylko samochodami ciężarowymi o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony i w tym okresie nie wykonywał innych prac ani nie był oddelegowany do innych prac.

W okresie od 1 marca 1997 r. do 30 czerwca 2000 r. odwołujący się był zatrudniony w (...) w W., w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku kierowcy samochodu ciężarowego o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony. W okresie od 1 marca 1997 r. do 31 grudnia 1998 r. odwołujący się jeździł samochodem ciężarowym o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony typu wywrotki (...) z naczepą i cysternami (...)z naczepą przewożąc m.in. kruszywo, kamień na budowę autostrady. W tym okresie odwołujący się jeździł tylko samochodami ciężarowymi o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony i w tym okresie nie wykonywał innych prac ani nie był oddelegowany do innych prac.

Sąd Okręgowy wskazał, że powyższy stan faktyczny ustalił na podstawie dokumentów zgromadzonych w aktach sprawy, w tym w aktach organu rentowego się a także na podstawie zeznań odwołującego się i powołanych w sprawie świadków oraz akt osobowych odwołującego się z okresu zatrudnienia ubezpieczonego w (...) SA, w (...) SA, w Zakładach (...), w (...) SA. Sąd Okręgowy dał wiarę zgromadzonym w sprawie dokumentom tak, co do ich

autentyczności, jak i zupełności, a także zeznaniom powołanych w sprawie świadków odnośnie wykonywanej przez odwołującego się pracy w okresach: od 1 września 1973 r. do 30 września 1990 r., od 1 października 1990 r. do 21 października 1990 r. w Zakładach (...) w W., od 22 października 1990 r. do 28 lutego 1997 r. w (...) SA w W., od 1 marca 1997 r. do 30 czerwca 2000 r. w (...) w W. w części w jakich pokrywały się one z dokumentacją zgromadzoną w aktach postępowania, w szczególności dokumentacją zgromadzoną w aktach osobowych odwołującego się. Sąd Okręgowy uznał za wiarygodne w całości zeznania odwołującego się, które znalazły potwierdzenie w przedłożonych do akt dokumentach, jak też nie są sprzeczne z zasadami logiki i doświadczenia życiowego.

Uwzględniając powyższe ustalenia faktyczne Sąd Okręgowy uznał odwołanie za zasadne, i wskazał, że zgodnie z art. 4 ustawy z 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych (Dz.U. z 2017r., poz. 664) prawo do emerytury pomostowej przysługuje pracownikowi, który spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) urodził się po dniu 31 grudnia 1948r.;
- 2) ma okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze wynoszący co najmniej 15 lat;
- 3) osiągnął wiek wynoszący co najmniej 55 lat dla kobiet i co najmniej 60 lat dla mężczyzn;
- 4) ma okres składkowy i nieskładkowy, ustalony na zasadach określonych w art. 5-9 i art. 11 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiet i co najmniej 25 lat dla mężczyzn;
- 5) przed dniem 1 stycznia 1999 r. wykonywał prace w szczególnych warunkach lub prace w szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy lub art. 32 i art. 33 ustawy o emeryturach i rentach z FUS;
- 6) po dniu 31 grudnia 2008 r. wykonywał pracę w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3;
- 7) nastąpiło z nim rozwiązanie stosunku pracy.

Z zebranego materiału dowodowego wynika, że odwołujący się spełnia wszystkie przesłanki z wyżej wymienionego przepisu. Odwołujący się urodził się (...)osiągnął wiek wynoszący co najmniej 60 lat, ma okres składkowy i nieskładkowy wynoszący dla mężczyzn co najmniej 25 lat (ubezpieczony posiada łączny okres składkowy i nieskładkowy w wymiarze 41 lat, 3 miesiące i 28 dni); po dniu 31 grudnia 2008 r. wykonywał pracę w szczególnych warunkach lub pracę o szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy pomostowej (organ rentowy do pracy w warunkach szczególnych w myśl ww. artykułu zaliczył odwołującemu się okres pracy: od 1 sierpnia 2004 r. do 6 października 2004 r. oraz od 11 września 2007 r. do 31 grudnia 2015 r.); nastąpiło z nim rozwiązanie stosunku pracy (ubezpieczony rozwiązał stosunek pracy 30 listopada 2017r.).

W dniu składania wniosku o emeryturę pomostową, jak i w dniu wydania zaskarżonej decyzji odwołujący się pozostawał w zatrudnieniu. Łączący go z pracodawcą stosunek pracy rozwiązał jednak przed zamknięciem rozprawy w niniejszej sprawie 30 listopada 2017 r. W powyższej sytuacji, mając na uwadze treść art. 316 § 1 k.p.c. za dopuszczalną można było uznać taką sytuację, w której warunek rozwiązania umowy o pracę ziściłby się najpóźniej w dniu zamknięcia rozprawy w niniejszej sprawie. Jak wskazał Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku z 2 sierpnia 2007r., sygn. akt III UK 25/07, OSNP 2008 nr 19-20, poz. 293, a który to pogląd Sąd orzekający w niniejszej sprawie w pełni podziela, przepis art. 316 § 1 k.p.c. stanowi, że po zamknięciu rozprawy sąd wydaje wyrok biorąc za podstawę stan rzeczy istniejący w chwili zamknięcia rozprawy.

Sąd Okręgowy wskazał ponadto, że odwołujący się spełnił również przesłanki zakwestionowane przez organ rentowy, a mianowicie posiada okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze wynoszący co najmniej 15 lat oraz przed dniem 1 stycznia 1999 r. wykonywał prace w szczególnych warunkach lub prace w szczególnym charakterze w rozumieniu art. 32 i art. 33 ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w wymaganym wymiarze.

Odwołujący się od 1 maja 1986 r. do 21 października 1990 r. w Zakładach (...) w W., od 22 października 1990 r. do 28 lutego 1997 r. w (...) SA w W., od 1 marca 1997 r. do 31 grudnia 1998 r. w (...) w W. na stanowisku kierowcy samochodu ciężarowego, wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, prace w szczególnych warunkach, tj. prace kierowców samochodów ciężarowych o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony {wykaz A dział VIII „W transporcie i łączności” poz. 2 „Prace kierowców samochodów ciężarowych o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony, specjalizowanych, specjalistycznych (specjalnych), pojazdów członowych i ciągników samochodowych balastowych, autobusów o liczbie miejsc powyżej 15, samochodów uprzywilejowanych w ruchu w rozumieniu przepisów o ruchu na drogach publicznych, trolejbusów i motorniczych tramwajów” rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze}. Powyższe potwierdzili w swoich zeznaniach powołani w sprawie świadkowie, odwołujący się oraz dokumentacja osobowa odwołującego się, nadesłana przez Archiwa z okresu zatrudnienia w (...) SA, w (...) SA, w Zakładach (...).

Po doliczeniu okresu uwzględnionego przez organ rentowy w wymiarze 8 lat, 3 miesięcy i 27 dni ubezpieczony legitymuje się okresem pracy w szczególnych warunkach wynoszącym co najmniej 15 lat oraz udowodnił, że przed dniem 1 stycznia 1999 r. wykonywał prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy z 19 grudnia 1998 r. o emeryturach pomostowych lub art. 32 i art. 33 ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Mając na uwadze powyższe, Sąd pierwszej instancji na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał odwołującemu się K. A. prawo do emerytury pomostowej od listopada 2017r.

Od powyższego wyroku apelację wniósł organ rentowy zaskarżając go jedynie w części dotyczącej daty początkowej przyznania odwołującemu się prawa do emerytury pomostowej.

Organ rentowy zarzucił Sądowi Okręgowemu:

1. błędną wykładnię przepisów prawa materialnego, tj. art. 4 pkt 7, art. 15 ust. 1, art. 26 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 19 grudnia 2008r. o emeryturach pomostowych w zw. z art.100 ust.1, art. 129 ust.1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych,
2. sprzeczność istotnych ustaleń Sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego, przez błędne ustalenie daty początkowej prawa do emerytury pomostowej na miesiąc rozwiązania stosunku pracy (30 listopada 2017r.),
3. naruszenie przepisów postępowania przez przekroczenie granicy swobodnej oceny zebranego materiału dowodowego (art. 233 § 1 k.p.c.),

Wobec powyższych zarzutów organ wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i przyznanie odwołującemu się prawa do emerytury pomostowej z dniem 1 grudnia 2017r. ewentualnie uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi pierwszej instancji.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja okazała się zasadna.

Biorąc pod uwagę zakres zaskarżenia wskazany w apelacji, oraz brak kwestionowania przez organ rentowy samego prawa odwołującego się do emerytury pomostowej, uzasadnienie wyroku Sądu odwoławczego zostało sporządzone w sposób zwięzły, uwzględniający jedynie powołanie okoliczności oraz treść przepisów prawnych, stanowiących podstawę ustalenia daty początkowej przyznania odwołującemu się świadczenia emerytalnego.

Zgodnie z art. 15 ust. 1 ustawy z dnia 19 grudnia 2008r. o emeryturach pomostowych (Dz.U. z 2018r. poz. 1924 ze zm.), prawo do emerytury pomostowej powstaje z dniem spełnienia warunków wymaganych do nabycia tego prawa. Chodzi przy tym o łączne spełnienie wszystkich warunków wymienionych w ustawie. Warunki przyznania

omawianego prawa zostały wymienione w art. 4 ustawy o emeryturach pomostowych. Zgodnie z art. 4 pkt 7) prawo do emerytury pomostowej, z uwzględnieniem art. 5-12 ustawy, przysługuje pracownikowi, który poza tym, że spełnia łącznie warunki wymienione w punktach od 1) do 6), to nastąpiło z nim także rozwiązanie stosunku pracy. Na etapie postępowania apelacyjnego jedynie ten element prawa do świadczenia odwołującego się został zakwestionowany przez organ rentowy. Sąd Okręgowy w sentencji zaskarżonego wyroku przyznał prawo do emerytury pomostowej „od listopada 2017r.”, podczas gdy okolicznością niesporną jest, że stosunek pracy uległ rozwiązaniu z dniem 30 listopada 2017r. i dopiero od następnego dnia możliwe było przyznanie prawa do świadczenia. Stosownie bowiem do brzmienia ww. przepisu, chodzi o sytuację, w której warunek ten musi być spełniony przed przyznaniem świadczenia, co wynika z użycia przez ustawodawcę sformułowania „nastąpiło rozwiązanie stosunku pracy”. Rację ma zatem organ rentowy, twierdząc w apelacji, że przyznanie prawa do emerytury pomostowej mogło nastąpić najwcześniej z dniem 1 grudnia 2017r., skoro 30 listopada 2017r. odwołujący się pozostawał jeszcze w zatrudnieniu w (...) SA w P.. Tak zatem dopiero następnego dnia, tj. 1 grudnia 2017r. zostały spełnione wszystkie przesłanki przyznania prawa do wnioskowanego świadczenia.

Biorąc pod uwagę powyższe okoliczności Sąd Apelacyjny zmienił zaskarżony wyrok w ten tylko sposób, że przyznał K. A. prawo do emerytury pomostowej od dnia 1 grudnia 2017r., o czym orzeczono jak w sentencji wyroku na podstawie art. 386 § 1 k.p.c.

Magdalena Tymińska Ewa Stryczyńska (spr.) Marzena Wasilewska